Brede Welvaart: Een instrument voor de Raad?

13 februari 2025

Joost Vasters

Gemeente Utrecht

Wat is brede welvaart?

- Brede welvaart gaat over het welzijn van inwoners in brede zin. Het betreft alles wat mensen van waarde vinden. Wat van waarde is, gaat bij brede welvaart onder andere over het kunnen voorzien in het levensonderhoud, gezondheid, veiligheid, persoonlijke ontplooiing, sociale contacten, klimaatadaptatie en biodiversiteit.

- Dit is een verbreding van de blik ten opzichte van de klassieke benadering van welvaart. Dat gaat vooral uit van inkomen en bruto binnenlands product (BBP).

- Ook is er bij brede welvaart oog voor hoe het huidig welzijn van inwoners hier van invloed is op het welzijn van latere generaties en op het welzijn elders.

Wat gebeurt er al?

Enkele voorbeelden op diverse niveaus

op <u>nationaal</u> niveau

Atlas voor Gemeenten

Vergelijking tussen Nederlandse steden op brede welvaart, aan de hand van factoren zoals gezondheid, veiligheid en sociale cohesie

op <u>provinciaal</u> niveau

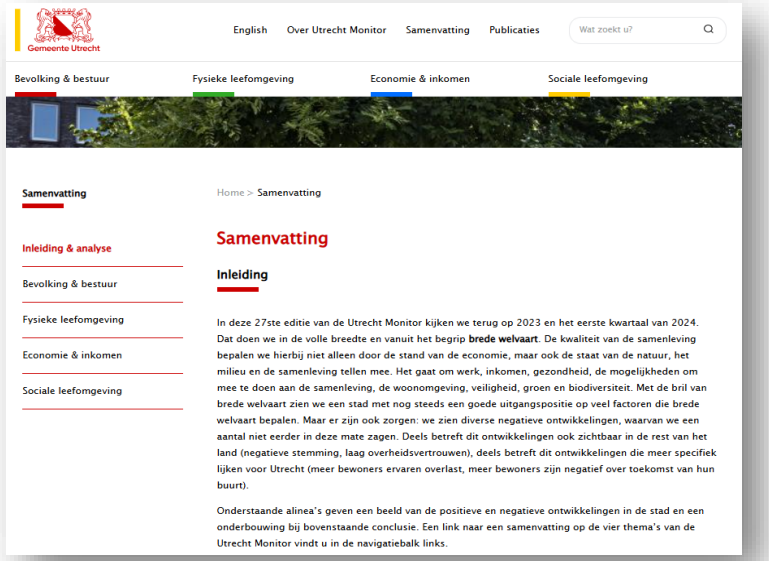
Staat van Utrecht

Geeft inzicht in de brede welvaart in de provincie Utrecht door trends en ontwikkelingen in welzijn, economie, duurzaamheid en leefomgeving te meten

op <u>gemeentelijk</u> niveau

Utrecht Monitor

Jaarlijkse rapportage over sociale, economische en ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente Utrecht, vanuit het begrip brede welvaart

Gemeente Utrecht

Kan de Raad brede welvaart toepassen?

Twee ideeën

Instrument voor besluitvorming

- Raadsleden kunnen brede welvaart gebruiken als toetsingskader bij beleidskeuzes
- Bijvoorbeeld: Hoe beïnvloedt een nieuwe wijk aspecten zoals gezondheid, veiligheid, milieu, leefbaarheid en duurzaamheid?

Zie voorbeeld volgende pagina

Monitoren en evalueren van beleid

- Door brede welvaart te integreren in rapportages kunnen we beter meten of beleid daadwerkelijk bijdraagt aan een hogere kwaliteit van leven
- Raadsleden kunnen indicatoren gebruiken om effecten van maatregelen te vergelijken en bij te sturen waar nodig

Casus brede welvaartscan Amsterdam

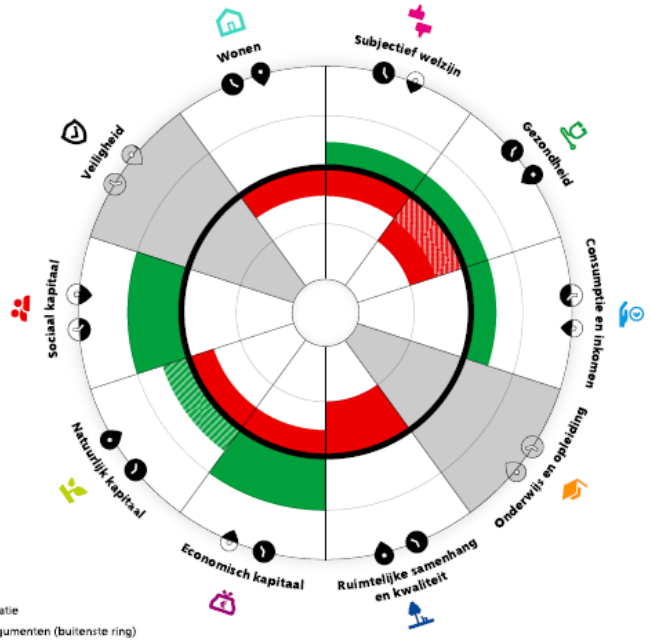
Gemeente Amsterdam

Brede Welvaart Scan

Amsterdam zet in op de ontwikkeling van extra windenergie

Totaaloverzicht

Grootte van het gekleurde vlak is het aantal negatieve en positieve argumenten.
Neutrale argumenten worden niet weergegeven.

Legenda

- Huidige situatie
- Positieve argumenten (buitenste ring)
- Negatieve argumenten (binnenste ring)
- Voorgesteld bespreekpunt
- Thema niet meegenomen in overweging
- Effect binnen de stad
- Effect buiten de stad
- Effect binnen 10 jaar
- Effect na 10 jaar

Kernboodschap

- Windturbine ontwikkeling leidt tot een meer veerkrachtig en duurzaam energiesysteem.
- Echter, mogelijke negatieve effecten op **natuurlijk kapitaal** (verstoring habitat en ecosystemen, verlies van biodiversiteit), **gezondheid** (slagschaduw en geluid) en **wonen** (waardevermindering en beperking mogelijkheden woningbouw).
- Mogelijk positief effect door **economisch** mee profiteren van omwonenden.
- Positief effect **natuurlijk kapitaal** door vermindering fossiele brandstoffen en broeikasgassen uitstoot. Dit heeft een positief effect op **gezondheid** (schonere lucht) en **subjectief welzijn** (bijdragen als stad aan energietransitie).

Gemeente Amsterdam

Brede Welvaart Scan

Amsterdam zet in op de ontwikkeling van extra windenergie

Let op!
De brede welvaart scan is gevuld met een fictieve casus. De tekst in deze scan is alleen als voorbeeld voor de werking van het instrument bedoeld. Feitelijke onjuistheden zijn niet uitgesloten.

Argumentenoverzicht

Legenda: + Positieve impact | o Neutrale impact | − Negatieve impact

Natuurlijk kapitaal

- \+ Opwekken duurzame energie — Voorgesteld bespreekpunt
- − Potentiele aantasting fauna

Gezondheid

- \+ Bijdrage aan vermindering uitstoot van broeikasgassen door fossiele brandstoffen
- \+ Slagschaduw en wiekgeluiden — Voorgesteld bespreekpunt
- − Geluidsoverlast door bouw en in gebruik name windturbines

Economisch kapitaal

- \+ Stimuleren op lokaal eigendom en lokale initiatieven
- \+ Lokale duurzame energie opwekking
- − Mogelijke waardevermindering vastgoed

Sociaal kapitaal

- \+ Betrokkenheid en samenwerking in gemeenschappen kunnen worden versterkt
- \+ Draagvlak voor windenergie onder Amsterdammers

Ruimtelijke samenhang en kwaliteit

- − Windturbines passen (nog) niet in landschappelijke en cultuurhistorische structuren
- − Horizonvervuiling door windturbines
- o Cumulatief effect van landschappelijke inpassing gezien alle windturbine plannen in Noordwest Nederland
- o Effect op recreatie/toerisme

Consumptie en Inkomen

- \+ Positief effect indien bewoners kunnen meeprofiteren van de opgewekte elektriciteit

Subjectief welzijn

- \+ Gevoel dat er iets aan klimaatverandering wordt gedaan.
- − Verwachte negatieve ervaringen voor omwonenden

Wonen

- − Impact op woningbouw mogelijkheden

Onderwijs en opleiding

× Niet meegenomen: Het effect van plaatsen van windturbines op de arbeidsmarkt zijn relevant, maar meer in een nationale context.

Veiligheid

× Niet meegenomen: Het effect van plaatsen van windturbines op de veiligheid zijn minimaal en vallen onder het landelijk afgesproken limiet.

Enkele vragen aan de AdviesCie C&F

- Krijgen brede welvaartsthema's (zoals gezondheid, sociale cohesie of duurzaamheid) voldoende aandacht?
- Hoe meten we het effect van (voorgenomen) beleid op brede welvaart en zijn er kansen om dit beter in beeld te brengen?
- Wat kunnen we leren van andere gemeenten die brede welvaart al structureel meenemen in hun besluitvorming?

Voorstel:

- Organiseren van een **kennissessie** over hoe brede welvaart de Raad kan helpen om beter onderbouwde keuzes te maken voor de lange termijn

Gemeente Utrecht